

سرگنده دیگر، امیرحکمتی ها

و

رای دیوان عالی آمریکا

امیر-فیض حقوقدان

قابل توجه ایرانیان دارای تابعیت آمریکا

درتحریر (دامنه تسری رای دیوان عالی آمریکا مورخ ۲۹/۰۴/۲۰۱۶) دامنه تسری وشمول رای دیوان آمریکا که با عبارت <سرگنده زیرلحاف است> توصیف شد به برخی ازموارد تعلق یافت و درپایان تحریر این توجه پیاده شد که:

<سرگنده دیگرممکن است تعلق یابد به ایرانیان تبعه آمریکا که درفرصتی به آن پرداخته خواهد شد>

اکنون تعلق چنین فرصت وحق با اقدام آقای امیر حکمتی، ایرانی دارای تابعیت آمریکا با اقامه دعوا علیه جمهوری اسلامی به خواسته غرامت رفتاری که با اوازسوی جمهوری اسلامی شده است وارد عمل واجرارشده است و میتوان گفت که شترمزبوربابار جبران خسارت فقط درخانه امیرحکمتی خوابیده است ودرخانه همه ایرانیان دارای تابعیت آمریکا که خودرا متضرر ازاقدمات غیرقانونی جمهوری اسلامی میدانند آماده خوابیدن است

جریان دعوای آقای امیرحکمتی مسیری است که کم و بیش میتواند الگوی ایرانیان دارای تابعیت آمریکا باشد که ازاعمال ورفتارجمهوری اسلامی متضرر شده اند.

مرور مجدد رای دیوان عالی آمریکا

متن رای دیوان عالی آمریکا که مستند تعلق حق خسارات به ایرانیان تبعه آمریکاست را باردیگرمروور میکنیم:

<دادگاه های این کشورمیتوانند دررسیدگی به دادخواهی قربانیان جرائم تروریستی ازدارائی های بلوکه شده ایران برای پرداخت خسارات استفاده کنند>.

دروازه عبور ازرای دیوان عالی آمریکا برای کسانی بازشده است که درگروه قربانیان جرائم تروریستی قرارداشته باشند. بنابراین تکلیف این تحریر است که با ماهیت جرائم تروریستی آشنائی بیشتری ارائه دهد.

دروغله اول واژه جرائم تروریستی ممکن است چنین متبادر به ذهن شود که مقصود اقداماتی است که بقصد ترور و کشتن افراد صورت میگیرد ولی این تصور نادرست است و اقدامات و یا جرائم تروریستی به اقداماتی شمول دارد که باعث وحشت و ترس گردد که البته دامنه ای بسیار وسیعی را در جهان امروز به خود اختصاص داده است و کم و کیف آن بستگی به مورد و ثبوت آن از طرف دادگاه است.

در علم سیاست و اصطلاحات آن به اقدامات خشونت آمیز و غیرقانونی حکومت ها برای سرکوبی مخالفین و ترساندن آنها تروریسم دولتی نامیده میشود. (روشی که متداول و معمول در جمهوری اسلامی است) و متقابلاً اگر اقدامات خشونت آمیز و هراس انگیز از ناحیه افراد برای رسیدن به اهداف سیاسی خود صورت گیرد آنرا اقدامات تروریستی مینامند.

بنابراین، تفاوت بین تروریسم دولتی و تروریسم تنها در مجری آن است.

حقوق اسلامی از تروریسم فصل خاصی ندارد و میتوان آنرا در چهارچوب محاربه شناسائی کرد.

جمهوری اسلامی از جرائم تروریستی تعریفی ارائه داده که هنوز رسمیت نیافته ولی چون تعریف مزبور میتواند راهنمای این تحریر باشد به اینجا آورده میشود:

> هرگونه اقدام خشونت آمیز از قبیل سوء قصد، اقدام خشونت آمیز منجر به آسیب جسمانی شدید، ربودن، توقیف غیرقانونی و گروگان گیری اشخاص و یا اقدام خشونت آمیز آگاهانه علیه افراد دارای مصونیت قانونی و یا به مخاطره انداختن جان یا آزادی آنها به قصد تاثیرگذاری بر خط مشی، تصمیمات و اقدامات جمهوری اسلامی و یا سایر کشورها و یا سازمان های بین المللی<

چنانکه در تعریف جمهوری اسلامی از جرائم تروریستی برمیآید جمهوری اسلامی فقط به جرائم تروریستی توجه داشته و تعریف را شامل اقدامات تروریستی دولتی نمیداند و بهمین دلیل هم جرائم تروریستی را در فصل محاربه جاسازی کرده است.

مسئولیت جبران خسارت در جرائم تروریستی

اصل ورود خسارت و نیز جبران آن، اصل متفق القبول همه کشورهاست که هم حقوق داخلی کشورها و هم حقوق بین الملل آنرا تأیید کرده است منتها در تروریسم غیردولتی چون معمولاً مجرم شناخته نمیشود و یا اگر هم شناخته شود امکان تأمین خسارت زیان دیده از ناحیه او مشکل است دولت بنمایندگی جامعه مسئول پرداخت خسارات زیان دیده از جرائم تروریستی میباشد؛ ولی این صیغه ابهام پذیری در جرائم تروریسم دولتی وجود ندارد و دقیقاً و مستقیماً دولت متهم به اقدامات تروریستی مسئول خسارات شخص و یا دولت زیان دیده خواهد بود.

بنابراین در دعوی ایرانیان دارای تابعیت آمریکا به خواسته جبران خسارات ناشیه از اقدامات تروریستی جمهوری اسلامی که ممکن است دامنه ای بسیار وسیع و نامحدودی را دربرداشته باشد حتی ممکن است اقامت اجباری در خارج از کشور را هم به اعتباراتی دربرگیرد، دعوی بامستند رای دیوان عالی آمریکا شناخته میشود و جبران خسارت ایرانیان تبعه آمریکا مستقیماً متوجه جمهوری اسلامی است نه افرادی که در جریان جرائم مباشرت داشته اند.

این اصل کلی را باید منظور داشت که اگر قائل به ورود خسارت باشیم که جامعه جهانی و حقوق مدنی افراد آنرا تائید میکند، لاجرم باید راهی برای جبران احکام داگها دائر به تعلق خسارت به زیان دیده و اجرای حکم وجود داشته باشد.

دارائی های بلوکه شده

اینکه آیا ایرانیان تبعه آمریکا و یا سایر زیان دیدگان از اقدامات تروریستی جمهوری اسلامی میتوانند از دارائی های بلوکه شده ایران استفاده کنند یا خیر و اعتراضات جمهوری اسلامی مبنی بر اینکه عهدنامه وین که قائل به مصونیت دارائی های کشور ها شده اجازه استفاده از دارائی های بلوکه شده ایران را نمیدهد بحث دیگری است که به تحریر حاضر کمتر مرتبط است و لایق فرصت دیگری است.